

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ŠOKOVÉ STAVY

Výukový materiál

Číslo projektu: CZ.1.07/1.5.00/34.0082

Šablona: III/2 Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT

Sada: 8

Číslo materiálu: VY_32_INOVACE_PP_2_04

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Šokové stavy

Předmět: První pomoc

Ročník: 2.

Jméno autora: Mgr. Miroslava Šopíková

Škola: Střední zdravotnická škola, Šumperk, Kladská 2

Anotace: Výkladová hodina, žák definuje pojem šok, uvede druhy, příčiny a příznaky šoku, vyjmenuje protišoková opatření a objasní jejich význam, demonstruje jednotný postup poskytování první pomoci u šoku. Výukový materiál slouží jako příprava k praktickému nácviku žáků.

Klíčová slova: šok, hypoxie, tachykardie, hypotenze, cyanóza, protišoková opatření, pravidlo 5T, protišoková poloha, autotransfuzní poloha

*Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Miroslava Šopíková.
Financováno z ESF a státního rozpočtu ČR.*

Vzdělávací cíle:

- Žák definuje pojem šok.
- Žák uvede druhy šoku, příznaky a příčiny šoku.
- Žák vyjmenuje protišoková opatření a objasní jejich význam.
- Žák demonstruje jednotný postup poskytování první pomoci u zraněného v šoku.

ŠOK

Oběhová porucha, kdy je snížený průtok krve orgány, vzniká HYPOXIE.

Dělení šoku podle příčiny:

- 1. Nedostatečná náplň krevního řečiště**
- 2. Nedostatečný minutový srdeční objem**
- 3. Porucha periferní cirkulace**

1. Nedostatečná náplň krevního řečiště

Hemoragický šok

- příčinou šoku je krvácení
- např. krvácení z gastrointestinálního traktu, krvácení úrazové.....

Hypovolemický šok

- příčinou šoku je nedostatek tekutin = ztráta tekutin
- např. průjmy, zvracení, rozsáhlé popáleniny

2. Nedostatečný minutový srdeční objem

Kardiogenní šok

- poškození funkce srdeční svaloviny
- např. infarkt myokardu, poruchy srdečního rytmu

Obstruktivní šok

- mechanická překážka v krevním oběhu
- např. plicní embolie, srdeční tamponáda

3. Porucha periferní cirkulace

Roztažení cévního systému = **DILATACE CÉV**

Septický šok

- při těžké infekci
- např. peritonitida

Anafylaktický šok

- vystupňovaná alergická reakce
- např. alergie na léky, bodnutí hmyzem

Příznaky šoku:

Příznaky šoku rozdělujeme do 3. fází:

- počáteční fáze šoku
- druhá fáze šoku
- konečná fáze šoku = nezvratná

Počáteční fáze šoku

psychický stav, vědomí	neklid
kůže	studený lepkavý pot
tep	100 - 120 min.
kvalita tepu	dobře hmatný
další příznaky	bolest a chlad obličeje a končetin

Druhá fáze šoku

psychický stav, vědomí	netečnost
kůže	studený lepkavý pot, cyanoza
tep	nad 120 min
kvalita tepu	nitkovitý, špatně hmatný
další příznaky	hypotenze, hyperventilace, zvracení

Konečná fáze šoku

**psychický stav,
vědomí**

upadá do bezvědomí

kůže

tep

kvalita tepu

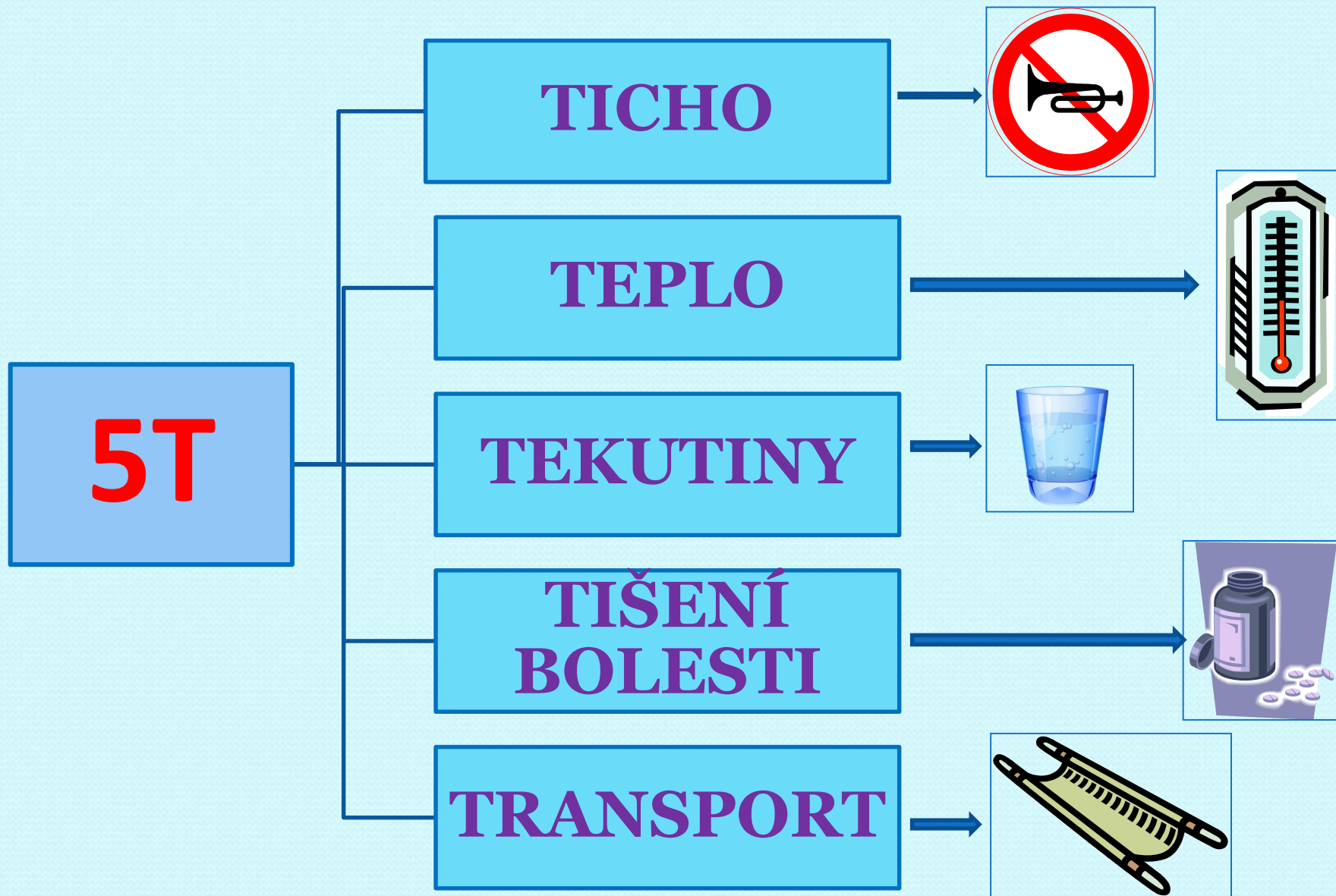
na periferních tepnách nehmatný, na centrálních tepnách špatně hmatný, nepravidelný

další příznaky

postupná zástava krevního oběhu a dýchání

Protišoková opatření **5T**:

Ticho

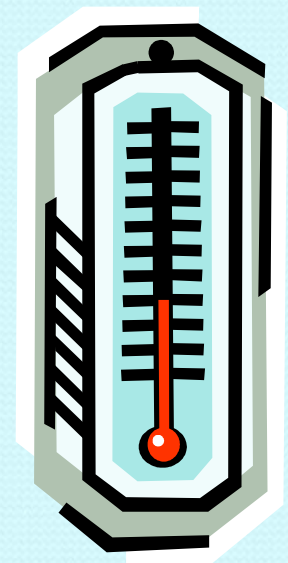
- zraněného uklidňujeme
- zajistíme dostatečný klid v jeho okolí

Teplo = tepelný komfort

- zamezíme ztrátám vlastního tepla zraněného
- nenecháme zraněného ležet na zemi
- přikrytí zraněného dekou, oděvem nebo termofólií

Tekutiny

- **nikdy nepodáváme nic ústy**
- pouze zvlhčujeme rty

Tišení bolesti

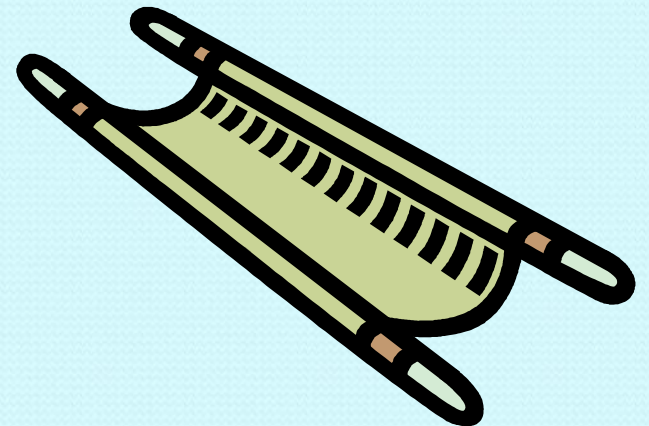
- **nepodávat léky proti bolesti**
- bolest tlumíme především znehybněním zraněného
- správné a šetrné ošetření poranění
- vhodná poloha

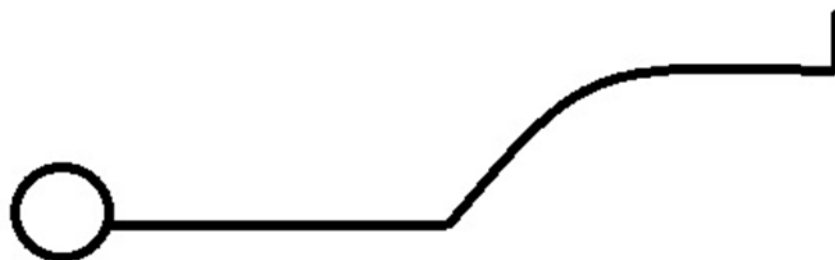

Transport

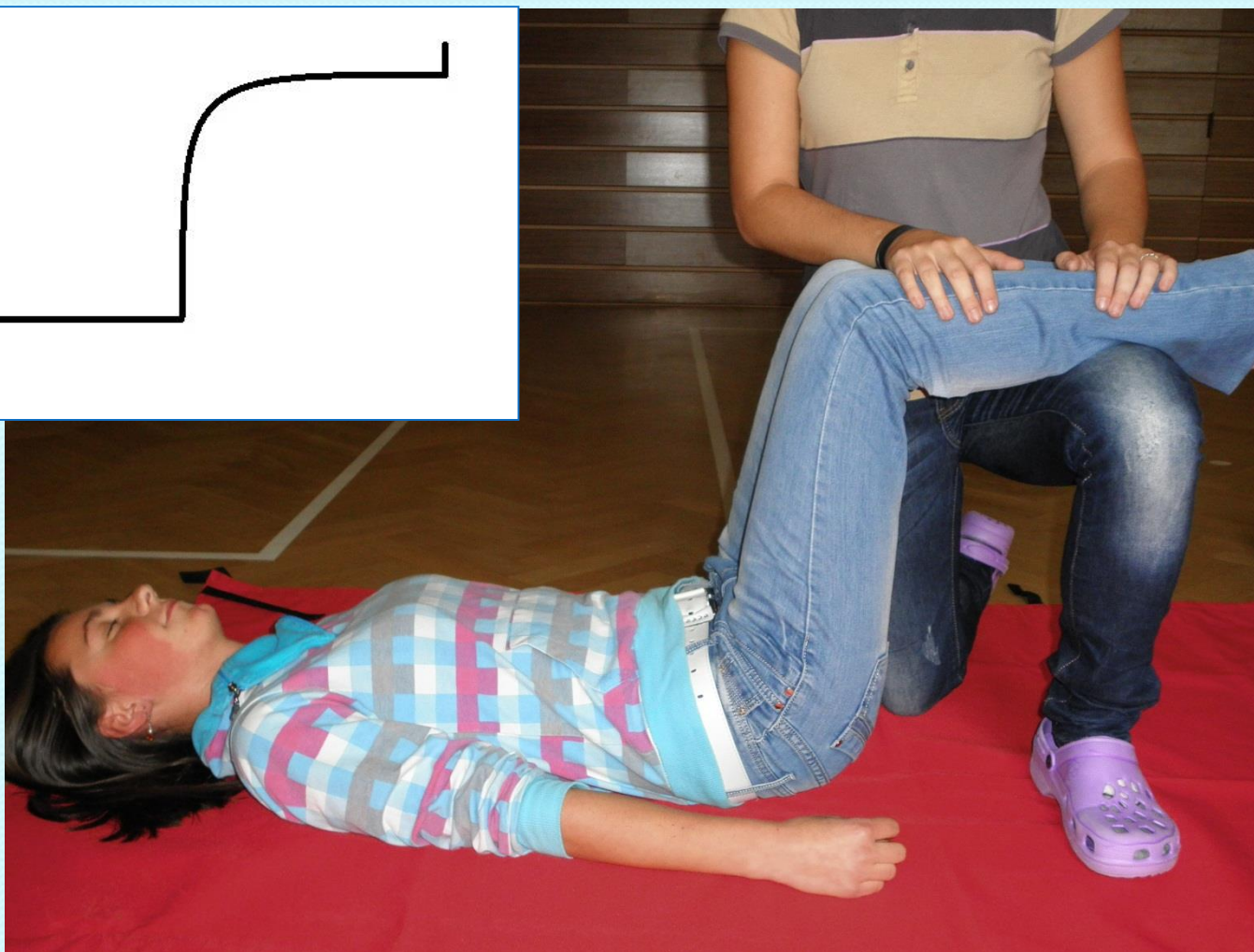
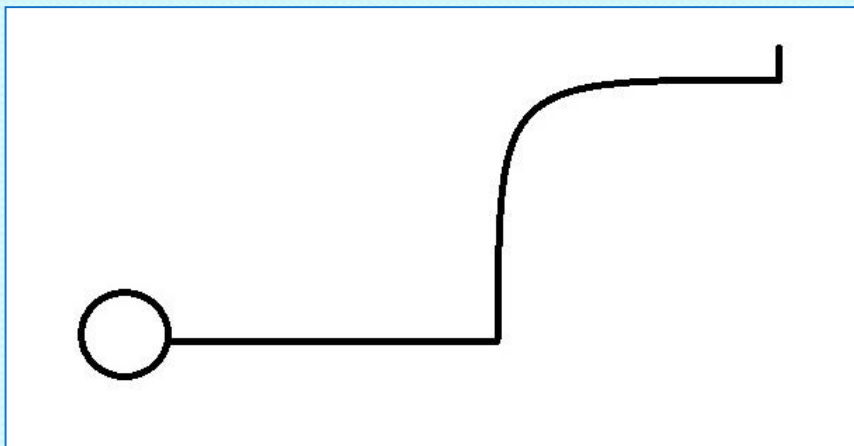
- transport musí být šetrný
- zajistíme odborný transport, je-li to možné
- změny polohy provádět pozvolna

Protišoková poloha

Poloha „obrácené stoličky“

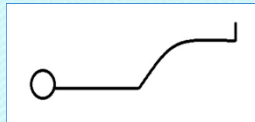
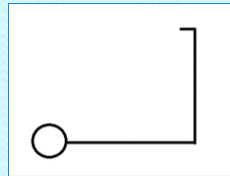

Autotransfuzní poloha

První pomoc při šoku:

- odstranění příčiny šoku (krvácení, ošetření poranění)
- zajištění základních životních funkcí (KPR)
- zajištění volných dýchacích cest
- protišoková opatření – **5T**
- protišoková poloha
- sledování základních životních funkcí
- volej ZZS – co nejdříve!!!

Použité zdroje

- Kurucová A. První pomoc pracovní sešit pro studenty SZŠ a zdravotnických lyceí. Praha: Grada Publishing a.s., 2008. ISBN 978-80-247-2168-2.
- Kelnarová J., Toufarová J., Sedláčková J., Číková Z. První pomoc I. Praha: Grada Publishing a.s., 2007. ISBN 978-80-247-2182-8.
- Použité obrázky (kliparty) pocházejí ze sady Microsoft Office 2010.
- Fotografie – vlastní a školní fotoarchiv

*Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Miroslava Šopíková.
Financováno z ESF a státního rozpočtu ČR.*